

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- 2.....א. יש טעונות שמן ולבונה ... לא לבונה ולא שמן.....
- 3.....ב. ואלו טעונות שמן ולבונה מנחת הסולת
- 4.....ג. והמחבת.....
- 5.....ד. והמרחשת.....
- 5.....ה. והחלות
- 6.....ו. והרקיקין
- 7.....ז. מנחת כהנים מנחת כהן משיח.....
- 9.....ח. מנחת עובר כוכבים מנחת נשים.....
- 10.....ט. מנחת העומר
- 10.....י. מנחת נסכים טעונה שמן ואין טעונה לבונה.....
- 11.....יא. לחם הפנים טעון לבונה ואין טעון שמן.....
- 12.....יב. שתי הלחם.....
- 12.....יג. ומנחת חוטא.....
- 14.....יד. ומנחת קנאות אין טעונין לא שמן ולא לבונה.....
- 15.....טו. כל היכא דתנן עשר תנן
- 16.....טז. וחייב על השמן בפני עצמו וחייב על לבונה בפני עצמה.....
- 19.....יז. נתן עליה שמן פסלה.....
- 20.....יח. לבונה ילקטנה.....
- 21.....יט. נתן שמן על שיריה אינו עובר בלא תעשה נתן כלי על גבי כלי לא פסלה... ..
- 22.....כ. נתן עליה לבונה שחוקה ... לא אפשר ללקטה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת מנחות

כא. מנחת חוטא ומנחת קנאות שנתן עליה לבונה ... ואם עד שלא ליקט לבונתה חישוב עליה בין חוץ לזמנו בין חוץ למקומו פסול ואין בו כרת ואם משליקט לבונתה ... חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת 22

כב. נתן משהו שמן על גבי כזית מנחה פסל ... שימה כל דהו עליה עד דאיכא שיעורא ... נתן כזית לבונה על גבי משהו מנחה פסל ... עד דאיכא נתניה עליה 23

דף נט.

א. יש טעונות שמן ולבונה ... לא לבונה ולא שמן

כל המנחות¹ הקריבות לגבי המזבח טעונות שמן ולבונה, לוג שמן לכל עשרון, וקומץ לבונה לכל מנחה, אין לך מנחה פחותה מעשרון ולא יתירה מששים עשרונים. ושיעור עשרון הוא כמ"ג ביצה וחומש ביצה, והוא שיעור חלה.

ולכל עשרון כשצריך שמן צריך לוג שמן זית, שהוא כשיעור ו' ביצים, והין הוא י"ב לוגין. ולכל מנחה שצריכה לבונה², אין נותנין לכל המנחה יותר מקומץ לבונה אפילו היא מהרבה עשרונים. בין שהיתה עשרון אחד בין שהיתה ששים עשרונים, שאין מביאין בכלי אחד יתר על ששים עשרון כמו שיתבאר.

וכבר התבאר במסכת סוטה דף יד: מנחת קנאות ומנחת חוטא אין נותנים עליהם שמן ולא לבונה, ומנחת חוטא³ ומנחת קנאות⁴, שנתן עליה שמן, או

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה ז

² לבונה שרף הנוסף מעץ מסויים ונחלקו בזיהויה עיין פירושי הראשונים על ברייתת פיטום הקטורת עמודים רמ - רמב

³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה י

⁴ ברמב"ם לא הזכיר מנחת קנאות ועיין מעשה רקח איכא למידק דמנחת קנאות הושה למנחת חוטא בלאו דמניעת השמן והלבונה וגם במתני' תנן מנחת חוטא ומנחת קנאות לא שמן ולא לבונה ובגמרא אמתניתין הביאו הברייתא לפיסול בשמן ולבונה ונסתפקו אם הטעם משום בליעה או משום לקיטה ומייתו ברייתא דמנחת חוטא ומנחת קנאות וכו' מכל זה מוכח דשוין בדיניהם ובפי"ב דמעשה הקרבנות הל' ז' פסק רבינו הדין דמנחת קנאות ומנחת חוטא מנעם הכתוב משמן ולבונה וכ"כ גם כן בפ"ג דהלכות סוטה הל' ה' וכיון שכן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

על הקומץ שלה נפסלה. שנאמר (ויקרא ה פסוק יא) לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבנה, כמו שהתבאר לעיל דף כג.

ואם נתן⁵ שמן או לבונה על מנחת החוטא אם הקריב אותה לוקה על שמן בפני עצמו ועל לבונה בפני עצמה. וכן מנחת קנאות שאחר⁶ שלוקה המנחה מן הקפיפה נותנה לכלי שרת ואינו נותן עליה שמן ולא לבונה, ואם נתן לוקה על השמן בפני עצמו ועל הלבונה בפני עצמה⁷, שנאמר (במדבר ה פסוק טו) לא יצק⁸ עליו שמן ולא יתן עליו לבנה. ואם יצק שמן או נתן לבונה קודם שנתקדשה בכלי שרת אינו עובר וכמנחת חוטא⁹. כמו שיתבאר להלן.

ב. ואלו טעונות שמן ולבונה מנחת הסולת

היה לו להזכיר כאן גם מנחת קנאות. ובס' צרור החיים ז"ל ראיתי שם שרצה להבין בכונת רבינו דדוקא במנחת חוטא קאמר עיין עליו אמנם לענ"ד נראה דשניהם במשמע ולא חש לבארו מפני שסמך למ"ש במעשה הקרבנות ונקט הכא מנחת חוטא מפני שבגמ' עשו הילפותא ממנחת חוטא דכתיב ביה הטאת היא עיין שם: ועיין שהם וישפה שם שאינו חייב אלא בהקרבה אבל במנחת חינוך מצוה קבה אות ז משמע שהיב על הנתנה בעצמה ועיין אור שמח שם ועיין בחי' הגרי"ז מנחות נט ע"ב "כל שאיכא על המנחה פסול דשמן ולבונה מתחייב אף במקריב הקומץ לחוד מאחר דהוי מנחה עם שמן ולבונה" ועיין בזבח תודה מנחות נט שפשיטא ליה שלדעת הרמב"ם אינו חייב אלא אם הקריב אע"ג שאפשר שפוסל כבר משעת הנתנה

⁶ רמב"ם הלכות סוטה פרק ג הלכה יג

⁷ כמבואר במנחות נט:

⁸ ובס' צרור החיים הביא משם מהר"י אלפנדארי ז"ל בס' מוצל מאש שנסתפק כמ"ש בגמרא שימה כל דהו משמע ונסתפק אם ביציקה הדין כן דאפילו כל דהוא כי לא נתבאר זה עיין עליו. ולענ"ד נראה הדבר פשוט הרבה דודאי יש שינוי בין שימה ליציקה דשימה אפשר בכל דהוא ממש משא"כ יציקה דאיזוה שיעור יש בה ובשלמא גבי קרבן חוטא עני יש לומר שחם השי"ת עליו שלא להטריחו בשמן וכמ"ש בס' החינוך ז"ל ולכך הקפיד על מנחתו שלא יושם בה שמן כלל וכמ"ש רבינו פי"א דפסולי המוקדשין הל' י וי"ב משא"כ במנחת קנאות שהקפידה אינה אלא כדי שלא יהא קרבנה מהודר לא הקפידה תורה על שמן כל שהוא ולכך כתב לשון יציקה. ומדוקדק לשון רבינו בספר המצוות לאוין ק"ד שכתב הוהירנו מבלול מנחת סוטה [בשמן זית] והוא אמרו יתברך ולא יצוק עליה שמן ולשון בלילה יש לו איזוה שיעור ודאי משא"כ במנחת חוטא ששם לאוין ק"ב כתב הוהירנו מהשים שמן זית במנחת חוטא וכו' דמשמעותו אפילו כל שהוא אף שבפי"ט דהל' סנהדרין הזכיר לשון נתנה בשתייהם עיין שם הדין עמו מדרתנן נתן כלי ע"ג כלי לא פסלה משום דבעינן שיתן השמן ע"ג המנחה דוקא וכמ"ש רבינו אחר זה: מעשה רקח הלכות מעשה הקרבנות שם

⁹ שאע"ג שנתן בכפיפה מצרית עדיין צריך לקידוש בכלי שרת עיין קרן אורה סוטה יז ע"ב ד"ה מה וא"כ כיון שעוד לא נתקדשה א"כ אינה קדושה אלא בקדושת דמים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

מנחת סולת כבר התבאר לעיל דף ב. בפתיחה למסכת שמביא עשרון¹⁰ או עשרונים סולת, הכל לפי חיובו¹¹, ומודד בעשרון של מקדש, ומביא שמן כפי חיובו כפי שיעור העשרונים לוג לעשרון, ונותן קצת מהשמן בכלי, והסולת עליו, ואח"כ קצת מהשמן על הסולת, ובוללו יפה.

ואח"כ נותנו בכלי שרת, ואינה צריכה פתיתה¹², וחוזר ויוצק עליו שמן הנשאר לו משיעור שנתחייב, ואח"כ נותן גם קומץ לבונה עליו, ומביאו להכהן, והכהן מוליכה אצל המזבח, ומגיש הכלי שבה המנחה כנגד חוד קרן דרומית מערבית¹³.

ואח"כ מסלק לבונתה לצד א', וקומץ ממקום שנתרבה שמנה, ונותן הקומץ לכלי שרת, ונותן כל לבונתה על הקומץ שבכלי, ומעלהו למזבח ומולחו, ונותנו ע"ג האישים.

ג. והמחבת

¹⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה ה
¹¹ היינו מנחת נסכים שמביאה שלשה עשרונים לפר ושנים לאיל ומיירי בחובה. או מיירי בנדבה שלא נדר מקודם כלל רק מביא עכשו בנדבה. וחזר ואמר או כפי נדרו היינו שנדר מכבר להביא מחוייב להביא כפי מה שנדר. וכ"ז פשוט. הר המזריה שם

¹² וראיתי להרב בעל לחם משנה שכתב עלה דההיא דרש"י דפתות אותה פתים שממעט מנחת הסלת מפתיחה שכתב דמנחת הסלת נעשית בכלי והכריח זה ממאי דתנן בפ' אלו מנחות (דף ע"ד) כל המנחות הנעשות בכלי טעונות ג' מתנות וכו' ומנחת הסלת בכלל דהא לא מיעטו בנמ' אלא מאפה תנור לפי שלא היתה נעשית בכלי משום דס"ל דתנור אינו מקדש ועכשיו יגדל התימה דמנא לן דין זה דמנחת הסולת בעיא כלי דהיינו או מחבת או מרחשת אבל תנור לא לפי שאינו מקדש ועוד דהיה לו לרבינו לבאר לנו דין זה אבל לפי מה שכתבנו לדעת רבינו ניהא דמנחת הסלת ליכא חיוב באפייתה ולאחר בלילה היתה מתחלקת לכהנים וכל כהן וכהן היה אוכל חלקו כרצונו ומאי דתנן כל המנחות הנעשות בכלי ולא ממעטינן אלא מאפה תנור הוא משום דס"ל לסתמא דתלמודא דמתני' לא מיעט אלא מנחה דאיכא צווי באפייתה ואינה נעשית בכלי והיינו דקאמר הנעשות בכלי כלומר דאיכא חיוב בעשייתה ושיהיה בכלי ומש"ה מיעטו מאפה תנור אבל מנחת הסלת אעיקרא דדינא ליכא חיוב בעשייתה וזה לא מיעט התנא. ודע שמלבד מה שהוכחתי מדברי רבינו דבמנחת הסלת ליכא חיוב באפיה דהא היתה מתחלקת לכהנים קודם אפיה עוד יש לדקדק דין זה ממ"ש בפ' זה דין י"ב סדר הבאת המנחה כו' ואם היתה מן המנחות הנאפות כו' משמע דמנחת הסלת לא היתה נאפית דלפי סברתם היה לו לומר ואם היתה מן המנחות הנאפות קודם קמיצה ומדלא הזכיר קמיצה אלא הבדיל ביניהם במאי דקאמר הנאפות משמע דבמנחת הסלת ליכא חיוב באפייתם. משנה למלך מעשה שם הלכה י

¹³ ונ"ל דלאו בחוד הקרן ממש, דלא עדיף מדם החטאת שנ"כ א"צ קרן ממש (כרמב"ם פ"ה ממע"ק), וכן משמע בסוטה (די"ד ב') דתני שלאחר קמיצה מעלהו מולחו ומקטירו, ש"מ דקודם הקטרה, למטה אצל המזבח היה עומד, ומגישה בחוד של דרומית מערבית של מזבח כנגד חוד הקרן שלמעלה בזוית זו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

מנחת מחבת – קצת מהשמן¹⁴ שהביא כפי חיובו, נותנו לכלי, והסולת עליו. ואח"כ נותן שוב קצת מהשמן על הסולת, ובוללה, ולשה בפושרין¹⁵ לישה עבה.

ואחר כך אופה במחבת שאין לה שפה עמוקה, והבצק שאופין אותו בה קשה כדי שלא יצא מכאן ומכאן¹⁶, מכל עשרון עשר חלות.

ואחר אפייה פותת כל החלות לפתיתין כזית, ונותן הפתיתין לכלי שרת, ונותן על הפתיתין השמן הנשאר מחיובו, ולבונתה עליה, ונותנה להכהן והכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה כשם שהתבאר במנחת סולת.

ד. והמרחשת

מנחת מרחשת – עושה בה כמו¹⁷ במחבת לעיל. רק שלשה לישה רכה, ואופה אותה י' חלות לעשרון, בכלי שיש לה שפה עמוקה, כדי שלא יצא העיסה הרכה מהכלי.

ואחר אפייה פותת הרקיקין כולן לפתיתי כזית, ונותן לבונתה עליה, והכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה כשם שהתבאר במנחת סולת.

ה. והחלות

מאפה תנור יש ממנו ב' מיני מנחות – חלות, ורקיקין, ונקראין ג"כ מאפה תנור, מכיון שנאפיין על רצפת התנור בלי כלי.

¹⁴ רמב"ם שם הלכה וז

¹⁵ וס"ל דדווקא הנאפות טעונות פושרין ולא מנחת סולת וכמש"כ רבינו שם והמעם. הר המוריה שם

¹⁶ משמע שרבינו ז"ל מפרש מעשיה קשין שעושה אותו מתחילה הבצק קשה. אבל מדברי רש"י ז"ל אינו נראה

כן אלא שמפרש שמאליו נעשה שם קשה כיון שאין בו הרבה שמן. לח"מ שם. ועיין הר המוריה שם.

¹⁷ רמב"ם שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אם חלות היא¹⁸ מביא עשרון או עשרונים סולת כנזכר י"א¹⁹ שנותן בכלי קצת מהשמן שהביא כפי חיובו. וי"א שאין כלל מתן שמן בכלי, נותן לתוכו עשרון או עשרונים סולת כפי חיובו, וחוזר שוב ונותן כל השמן ולדעה הראשונה כל השמן הנשאר ממדת חיובו לתוך הסולת, ובוללה יפה, ואח"כ לשה בפושרין, ואופה מכל עשרון עשר חלות.

ואחר שנאפו פותתן לפתיתי כזית כולו, ונותן הפתיתין לכלי שרת ונותן לבונתה עליה, ואין בה יציקת שמן שנאמר (ויקרא ז פסוק יב) חלות מצות פלולת בשמן, ונותנה להכהן, והכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה כשם שהתבאר במנחת סולת.

ו. והרקיין

מנחת מאפה תנור רקיין – העשרון או העשרונים סולת שנתחייב, לשן בפושרין. ואופה מכל עשרון עשר רקיין דקין. ואחר שנאפו²⁰ מושח פני כל רקיין ורקיין כמין כי' יונית [כזה X], והשמן הנשאר מהלוגין שהביא כפי חיובו כנזכר, נאכל להכהנים אחר הקמרת הקמיצה, ולרמב"ם כשמושח הרקיין, מושח וחוזר ומושח כל פני הרקיין, עד שיבלע בהן כל הלוג שמן.

ופותת הרקיין כולן לפתיתי כזית, ונותן לבונתה עליה, ונותנה לכהן והכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה כשם שהתבאר במנחת סולת.

¹⁸ שם הלכה ה

¹⁹ כתב רש"י ע"ד ב' דטעונות נמי מתן שמן בכלי קודם לעשייתן ולא אימעיט רק מיציקה וכן מבואר בתוס' שם ע"ה א' ד"ה מה וכו' יעו"ש היטיב אמנם רבינו לא הזכיר דין מתן שמן במאפה תנור ועיין בלח"מ לעיל הלכה ה' שתי דרכים בזה אם יש מתן שמן בכלי קודם לעשייתן במאפה תנור או לא וכתב דמדוקדק יותר בלשון רבינו אם נימא דס"ל דנתמעט ממתן שמן בכלי קודם לעשייתו ג"כ אבל יותר נכון הוא דעת התוס' יעו"ש אמנם המל"מ האריך להוכיח דהעיקר כדעת רבינו דנתמעט ממתן שמן בכלי ג"כ יעו"ש היטיב ויש לעיין קצת דהתוס' כתבו דהטעם דמאפה תנור אימעיט משום דס"ל אין תנור מקדש ורבינו ס"ל לכאורה דתנור מקדש. הר המוריה שם.

²⁰ ברמב"ם שם כתב "ויראה לי שאחר אפיה מושח אותם" ועיין או"ש שכתב הנה בתודה ובניירות כתב לעיל שאחר אפיה מושח אותם, בניירות פ"ה, ובתודה לעיל פ"ט, משום שהן נעשין בחוץ, אבל מנחות שמעשיהן בפנים במקום זריזים ובזריזים סד"א דמושח קודם אפיה, דלא חייש לחמוץ, לכן הקדים זה להלכה הסמוכה ומושחן וחוזר ומושחן כו' דמשום לאחר אפיה מושח אותן, ולא שייך חמוץ, דכבר אמרו בפרק כל שעה (פסחים ל"ו ע"א) דמי פירות עם מים ממהרים להחמיץ ויאפה מיד יעו"ש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

הכלל כל ארבע מנחות אלו האפויות, כשאופין אותן אופין כל עשרון עשר חלות, ואם רבה בחלות או חסר כשירה, וכיצד פותתין אותן כופל החלה לשנים והשנים לארבעה ומבדיל, ואם היתה המנחה של זכרי כהונה אינו מבדיל ופותת, וכולן פתיתין כזיתים, ואם הגדיל הפתיתין או הקטין אותן כשרים

ז. מנחת כהנים מנחת כהן משיח

מנחת כהן דינו כנזכר, אינו קומצו אלא אחר שהגישה לקרן, ו מעלה כולה למזבח ומולחה, ומשליכה על האישים שבמזבח, ואם מנחת אשת כהן היא, מקטיר הקומץ, ומפזר השיריים בבית הדשן שבמזבח.

ומנחת כהן משיח הם חביתיו כהן²¹ גדול כבר התבאר לעיל דף נ. שבכל יום מביאין משל הכהן הגדול עשרון שלם²² סולת בעשרון של מקדש, ומקדישו, וג' לוגין שמן, כמו שנאמר בפרשת צו (ויקרא ו פסוק יג) זֶה קֶרְבַּן אֶהְרֹן וְגו' עֲשִׂירַת הָאָפָה סֹלֶת מִנְחָה תִמְיֵד מִחֲצִיתָהּ בַּבֶּקֶר וּמִחֲצִיתָהּ בָּעֶרֶב עַל מִחְבַּת בַּשֶּׁמֶן תַּעֲשֶׂה²³ מִרְבֶּכֶת וְגו' וְהִפְחִין הַמְּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבְּנֵיו יַעֲשֶׂה אֶתָּה חֶק עוֹלָם לָהּ כָּלִיל תִּקְטָר

וחוצהו בחצי עשרון שבמקדש, שאע"פ שהיא קריבה חציין אינה מתקדשת לחציין, ומחלקים העשרון לי"ב חלות, ואחר שמחלקים העשרון לי"ב חלות, מחלקים ג' לוגי השמן לי"ב רביעיות, ברביעית²⁴ שבמקדש²⁵, רביעית לכל

²¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה ג

²² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה ב ג

²³ להוסיף לה שמן כנסכי הכבש.

²⁴ מהשבע מדות לח שהיו במקדש כמבואר ברמב"ם הלכות כלי המקדש פרק א הלכה יז ולוג למדידת שמן המנחות, וחצי לוג למדידת שמן לכל נר מנרות המנורה, ורביעית לחלק בה השמן לחביתין.

²⁵ ועיין במל"מ שם שהקשה מדאיתא להלן דף פז: מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שם שבה היה מודד למנחת כ"ג לוג ומחצה בבוקר לוג ומחצה בין הערבים וכתב "ואני תמיה בזה בין לר"ש ובין לחכמים לאיזה תכלית אנו צריכים לשער לוג ומחצה והלא עשיית החביתין אחת היתה נעשית ובכל חלה וחלה היה נותן לה רביעית שמן ולש אותה וא"כ יביא ג' לוגין בכלי חול ואח"כ ימדוד ברביעית רביעית שמן לכל חלה וחלה. ואפשר לומר דס"ל דצריך שכל השמן הראוי להקריב בבקר צריך שיהיה כולו קדוש בשעה שמתחיל לעשות החלות והרי הסלת אף שלא היה מקריב כי אם חצי עשרון היה צריך לקדש עשרון ומה שלא הצריכו גבי שמן נמי שיקדש ג' לוגין דומיא דסלת דמקדיש עשרון הוא משום דשאני סולת דרחמנא אמר מחציתה דמשמע שיביאנה שלמה ויקדשנה שלמה אבל גבי שמן אין צורך לקדש כי אם מה שצריך להקריב באותה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

חלה²⁶, בולל סולת של כל חלה עם קצת מרביעית שמן שלה, ולש מכל חצי עשרון שש חלות, נמצאו שתיים עשרה חלות.

ואחת אחת היו נעשות²⁷, כל חלה לבד בפושרין, וחולטה ברותחין²⁸, ואח"כ אופה כל חלה מעט, ואח"כ מטגנה מעט במחבת בשמן הנשאר מרביעית שלה עד שתבלענו. ואינו מבשלה הרבה שנאמר (ויקרא ו פסוק יד) תפיני בין בשל ונא²⁹. וצריך שתהא נאה, כמו שיבואר להלן. וי"א³⁰ שאופה ומטגן וחוזר ואופה.

שעה ומש"ה מקדיש לוג ומחצה ואח"כ מודד ברביעית לכל חלה וחלה. ומכאן אני תמיה לסברת רבינו שכתבתי (לעיל בפרקין) דאית ליה שעשיית החביתין היא שהיה עושה י"ב חלות מן העשרון וחולק כל חלה וחלה לשנים ומקריב י"ב חצאין בבקר וי"ב בערב וא"כ כל הג' לוגין היה צריך שיביא להקרבת חצי עשרון של בוקר ולא ימנע או יקדש כל השלשה לוגין או לא יקדש כי אם רביעית אחר רביעית הצריך לכל חלה וחלה אך שיעור זה דלוג וחצי לאיזה תכלית הוא. ואולי שבשם שאחר שהיה מקדש כל העשרון בעשרון של קודש היה חולק העשרון בחצי עשרון והיה עושה ממנו שש חלות ואח"כ היה עושה מחצי האחר שש חלות אלמא דבעינן שהמחצית יהיה חלות בפני עצמו א"כ גם השמן צריך שהמחצית יתקדש ומ"מ כבר כתבתי דסברא זו דרבינו היא תמוהה בעיני ואעיקרא דדינא למה צריך לחלק העשרון בחצי עשרון כפי סברתו שהרי חצי עשרון זה לא היה מקריב בבקר אלא חצי המחצית של עשרון זה וכן מהלוג ומחצה לא היה מקריב הימנו בבקר כי אם המחצית, סוף דבר דברי רבינו צריכין תלמוד". אולם עיין רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק א הלכה יז דלא הזכיר רבינו כלל מדה זו של לוג ומחצה ולא הזכיר אצלנו כלל שמקדש הג' לוגין אלא רק בעשרון כתב ומקדישו ואפ"ל דס"ל דרק לר"ש היו מודדים לוג ומחצה ולא לחכמים שלשימתם היה רק מקדיש רביעית. וצ"ע. וזהו מש"כ שם בפיה"מ משנה מסכת מנחות פרק ט משנה ב אין הלכה כר"ש

²⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה ג.

²⁷ נראה דמעמא משום דיליף מלחם הפנים. כס"מ שם, ועיין מל"מ מה שפלפל בזה ועיין במעשה רקח וז"ל פי מפני שכבר למדו מגזירה שוה דחוקה חוקה חביתין בהן גדול מלחם הפנים לענין הי"ב חלות ויליף ג"כ לישתן מלחם הפנים וראיתי להשיירי כנסת הגדולה ז"ל בנימוקיו על רבינו שפלפל בזה ולענ"ד נראה הדברים פשוטים עיין עליו.

²⁸ עיין מעשה רקח

²⁹ רבינו נראה שהוא מפרש הא דא"ר יוסי תאפינה ריבה אית ליה נא ואית ליה נאה היינו לומר דמדכתיב תופיני תאפנה חד לומר שתאפה נא כלומר שלא יאפה אותה אלא קצת וזהו שכתב ואופה החלה מעט ואינו מבשלה הרבה וכן דורש שתאפה קודם הטיגון וזהו שכתב ואח"כ קולה אותה ופסק כר"י משום דנימוקו עמו וגם הכא מסתבר מעמיה. ורש"י פי' תאפנה נא בשעת אפייתה תהא נא כמו אל תאכלו ממנו נא כלומר בכך תהא מבושלת קצת ואינה מבושלת כל צרכה והיינו טיגון בהא מודו כ"ע דתרוייהו בעינן כדכתיב על מחבת בשמן וכתב תופיני עכ"ל. כס"מ ועיין לח"מ האריך בזה

³⁰ דעת רש"י בלישנא קמא, עיין בתורת הקדשים שם אות ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואחר שנאפו כולן, מחלקין כל חלה לשנים, כדי להקריב מכל א' חציה בבוקר וחציה בערב ולראב"ד³¹ מקריב ו' חלות שלימות בבוקר וכן בערב. ולכל י"ב החצאין שמקריב בבוקר מקריב עמהן חצי קומץ לבונה, וכן בערב.

ה. מנחת עובד כוכבים מנחת נשים

אחד אנשים³² ואחד נשים או עבדים מביאין כל הקרבנות, ודין מנחת הנשים³³ כדין מנחת האנשים, כמו שהתבאר במסכת סוטה דף כג. אולם כל הנשואות לכהנים בין כהנת בין ישראלית אין שירי מנחותיהן נאכלים מפני חלק הבעל שאינו אוכל, ואינה כולה לאשים מפני חלק האשה, אלא הקומץ קרב לעצמו והשירים מתפורין על בית הדשן.

אבל העכו"ם³⁴ אין מקבלין מהן אלא עולות בלבד שנאמר³⁵ (ויקרא כב פסוק כה) ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכם מפל אלה, אפילו עולת העוף מקבלין מן הנכרי אף על פי שהוא עובד ע"ז, אבל אין מקבלין מהן שלמים ולא מנחות³⁶ ולא חטאות ואשמות, וכן עולות שאינן באות בנדר ונדבה אין מקבלין אותן מן הנכרי כגון עולת יולדת וכיוצא בה מעולות שאינן באות משום נדר ולא משום נדבה.

נכרי שהביא³⁷ שלמים מקריבין אותן עולות שהעכו"ם לבו לשמים נדר שלמים ונתנם לישראל על מנת שיתכפר בהן לישראל אוכלין אותן הישראלים כשלמי ישראל וכן אם נתנן לכהן כהן אוכלין.

³¹ שם הלכה ד

³² רמב"ם שם פרק ג הלכה ב

³³ שם פרק יב הלכה י יב

³⁴ שם פרק ג הלכה ב

³⁵ ועיין לחם משנה שם שהקשה האיד יליף הרמב"ם מפסוק זה הא בא לאסור הקרבת בעלי מומים בכל הקרבנות ועיין אבן האזל שם שתירץ דכיון דכתיב לחם אלוהיכם והא בפשוטו קאי אעולה שהיא כליל לה מניה ילפינן דעולה בעלת מום אסור אבל תמים מקבלין ומהמילים מכל אלה ילפינן לרבות אף שאר קרבנות ועיי"ש מה שפלפל עוד בדברי בלח"מ ובדעת תוס' ועיין קרן אורה מנחות עג ע"ב בתוס' ד"ה איש

³⁶ ומשנתנינו כר' יוסי הגלילי להלן דף ע"ג ואנן קיי"ל כר"ע עיין זבח תודה ד"ה הך מתניתין.

³⁷ שם הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנְּתָא לְמִשְׁיחָא בְּרַף הַיּוֹמִי

מִסְנַת מִנְחוֹת

אפשר³⁸ שישראל מומר אין מקבלים ממנו כמו שאין מקבלים מן הגוי³⁹ וי"א שאין מקבלים ממנו כלל.

ט. מִנְחַת הָעוֹמֵר

ביום ט"ז ניסן⁴⁰ לוקחין עשרון שטחנו וביררו ריקדו וקלו מג' עשרונים, ולוקחים לוג שמן וקומץ לבונה, ככל מנחת סולת, כמו שנאמר בפרשת אמור (שם כג פסוק יא יג) וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֵר לְפָנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם מִמִּתְרַת הַשֶּׁבֶת וְגו'. וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְגו' וּבולל הסולת עם השמן, ומניפו במזרח המזבח, מוליך ומביא ומעלה ומוריד.

ואח"כ מגיש הכלי שרת שבו המנחה נגד חוד קרן מערבית דרומית של מזבח החיצון כבכל מנחת סולת, ואחר הקרבת מוסף היום, קומץ את המנחה הזאת, ומעלה הקומץ והלבונה שעליו, ומקטירן במזבח החיצון, ושיירי המנחה נאכלין לזכרי כהונה שבעזרה.

י. מִנְחַת נִסְכִּים טְעוֹנָה שֶׁמֶן וְאֵין טְעוֹנָה לְבוֹנָה

כל בהמה⁴¹ שיקריבוה עולה⁴² או שלמים, בין של יחיד בין של צבור. צריך שיביאו עמה מנחה, ומידתה משתנית בהתאם למין הבהמה שמביא כמבואר בפרשת פינחס (פרק כח פסוק יב יג) וְשִׁלְשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְפָר הָאֶחָד וְשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים וְגו' לְאֵיל הָאֶחָד. וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן וְגו' לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד.

³⁸ עיין כו"פ יו"ד ב א עונג יו"ט נד בהגה"ה (עו ע"א)

³⁹ ליקומי הלכות מנחות יג (ג ע"ב בדפו"י) עין משפט אות ל עיין תוס' מנחות ע"ג ע"ב ד"ה איש, שכתבו ואין לומר דהאי בן נכר מיירי בישראל מומר דהא אמרינן פ"ק דתמורה וכו'. עכ"פ אני מסופק דמ"מ דרש של תורת כהנים לענין קרבן ציבור הוא ג"כ לענין ישראל מומר, דפשטא דקרא בן נכר הוא ישראל מומר כמו גבי פסה, ומומר יותר חמור לענין זה שאין מקבלין ממנו שום קרבן, אפשר דג"כ אסור לקבל ממנו קרבן ציבור אף במסרו לציבור, או שקלים, כמבואר בתורת כהנים שם. וכעת לא ראיתי להרמב"ם בהל' שקלים שיביא דין זה בישראל מומר (שם)

⁴⁰ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה ג - יב

⁴¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ב הלכה א ד

⁴² ואולם לכבש העולה שמקריבין עם העומר, פירשה תורה שיביא מנחת נסכים שלו ב' עשרונים סולת ושלישית ההין שמן, ועושה גם אותה מנחת סולת

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

לכבש או כבשה בת שנתה וכן לעז בין גדול או קטן, בין זכר או נקיבה, וכן לרחל אפילו גדולה, מביא עשרון סולת ורביעית ההין שמן, ועושה משניהן מנחת סולת.

לאיל צריך ב' עשרונים סולת ושלישית ההין שמן למנחתו.

למין בקר בין גדול או קטן בין זכרים בין נקיבות, צריך לכל א' למנחתו ג' עשרונים סולת, וחצי הין שמן.

החטאת והאשם, בכור ומעשר, ופסח, וכל קרבנות העופות, א"צ מנחת נסכים חוץ מחטאת ואשם של מצורע, שנתפרש בתורה בג' מיני כבשים שמביא, דהיינו, א' לחטאת, וא' לאשם, וא' לעולה, יביא לכל א' למנחת נסכים שלו, עשרון סולת ורביעית ההין שמן, ועושה אותה מנחת סולת.

וכל מנחת נסכים נעשה מנחת סולת, וא"צ תנופה ולא הגשה, ולא קמיצה, ולא לבונה, אבל מעלה למזבח ומולחה וזורקה על האישים כולה כליל.

יא. לחם הפנים טעון לבונה ואין טעון שמן

בכל ערב שבת מביאין כ"ד עשרונים סולת, ועושין מהן י"ב חלות, שמכניסין בשבת להשולחן שבהיכל, כמו שנאמר בפרשת אמור (ויקרא כד פסוק ה – ה) וְלִקְחֵת סֹלֶת וְאֶפֶיֶת אֹתָהּ שְׁתֵּים עָשָׂרָה חֲלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרִים יִהְיֶה הַחֶלֶה הָאֶחָד וְשִׁמְתָה אֹתָם שְׁתֵּים מֵעֲרֹכֹת שֵׁשׁ הַמְּעֲרֹכֶת עַל הַשְּׁלֶחַן הַטָּהוֹר לְפָנָי ה'. וְגו'. פְּיוֹם הַשֶּׁפֶת פְּיוֹם הַשֶּׁפֶת יֵעָרְכֵנוּ לְפָנָי ה' תָּמִיד וְגו' ובכל יום שבת כשמכניסין לחה"פ וב' בזיכי לבונה, חדשות, מוציאין הי"ב חלות הישנות עם בזיכי לבונה שבצידן, ומקטירין הבזיכי לבונה הישנות על מזבח החיצון.

ואח"כ מחלקין החלות הישנות לזכרי כהונה שבעזרה. ואין⁴³ אוכלין את הלחם עד שיקטירו שני בזיכי לבונה על האש, והלבונה טעונה מלח כשאר הקרבנות.

⁴³ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ד הלכה י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

י. שתי הלחם

ביום הנ' מספירת העומר, הוא חג השבועות, מקריבין משל צבור, מלבד מוספי היום, עוד פר א' וב' אילים וז' כבשים, הכל עולות, ושעיר א' לחטאת, וב' כבשים לשלמים, ומביאין שתי לחם כמו שנאמר (שם פסוק יז) מושבתים תביאו לחם תנופה שתיים שני עשרנים סלת תהינה חמין תאפינה בפורים לה' והוא מג' סאין חמין חדשות [שהוא אפה], ומוציאין מהם ב' עשרונים סולת נקי.

ומביאין שאור ממקום אחר, ומשימין אותו לתוך המדה שמודדין בה ב' עשרונים הנ"ל, וממלאין אח"כ המדה מהסולת, כדי שיהיה עם השאור רק ב' עשרונים, ולשין ומחמצין את הבצק, ואופין מכל עשרון לחם חמין א' לבד, ואחר שנאפו הב' לחמין, מניחין בצד ב' הכבשים שלמים הנ"ל, ומניף הכהן הכל ביחד בעודן חיים, מוליך ומביא מעלה ומוריד.

ואחר ששחט ב' הכבשים וזרק דמן, לוקח החזה והשוק של שתיהן, וחוזר ומניח ב' הלחמין בצדן, וחוזר ומניפן יחד כלעיל, ומקטיר אימורי ב' הכבשים, ואח"כ שאר הבשר וב' הלחמין, נאכלין לכל זכרי כהונה שבעזרה.

יג. ומנחת חוטא

מי שנשבע שבועת העדות לשקר במזיד, או בשגגת הקרבן, או שנשבע שבועת בטוי בשוגג, או עבר עליה בשוגג, או שהיה טמא נכנס בשוגג לעזרת ישראל או אכל או קודש בשוגג⁴⁴ מביא חטאת בהמה, כמו שנאמר בפרשת ויקרא (שם ה פסוק א – יג) ונפש פי תחטא ושמעה קול אלה והוא וגו' אם לוא יגיד ונשא עונו. או נפש אשר תגע בכל דבר טמא וגו' או כי יגע בטמאת אדם וגו' ונעלם ממנו והוא ידע ואשם. או נפש פי תשבע לבטא בשפתים וגו' ונעלם ממנו והוא ידע ואשם לאחת מאלה וגו'. והביא את אשמו לה' על חטאתו אשר חטא נקבה מן הצאן בשבה וגו'.

⁴⁴ וכל אלו נקראין שמיעת קול, בטוי שפתים, טומאת מקדש וקדשיו, וסימנך שבט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואם עני הוא ואין לו מעות כשיעור הזה, מביא ב' תורים או ב' בני יונה א' לעולה וא' לחטאת. שנאמר ואם לא תגיע ידו די שיה ויהביא וגו' שתי תרים או שני בני יונה לה' אחד לחטאת ואחד לעלה וגו'

ואם אין לו גם בכדי זה, אז מביא עשרון סולת בלי שמן ובלי לבונה. שנאמר ואם לא תשיג ידו וגו' ויהביא את קרבנו אשר חטא עשירת האפה סלת לחטאת לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבנה כי חטאת הוא ויהביאה אל הכהן וקמץ הכהן וגו' והיתה לפהן פמנה

וזה סדרו מנחת חוטא עני⁴⁵ הרי היא כמנחת הסולת⁴⁶, והיה צריך להביא עשרון סולת חטים לא פחות ולא יותר ומביא סולת מביתו בכלי מתכות שראוי לכלי שרת, ומודד בעשרון של מקדש, ואע"ג שכל המנחות הקריבות לגבי המזבח טעונות שמן ולבונה לוג שמן לכל עשרון וקומץ לבונה לכל מנחה מנחת חוטא אינו נותן שמן הן קודם הקמיצה והן על הקומץ לאחר שנקמצה ואינו נותן לבונה.

ואחר זה מוליכה לכהן, והכהן מוליכה לקרן מערבית דרומית ומגישה כנגד חודה של קרן המזבח, לא הגיש כשר, וקומץ בדרך שקומצין כל אדם⁴⁷ ואין קומץ פחות משני זיתים, ואם אין ידו מחזקת שני זיתים אינו קומץ⁴⁸ והקמיצה כשרה בכל מקום⁴⁹ וי"א⁵⁰ שהקמיצה טעונה צפון ונותן הקומץ

⁴⁵ והיא המנחה שיקריב העני כשיתחייב חטאת ולא יגיע ידו ליותר מזה (רמב"ם מעשה הקרבנות פי"ב ה"ד)

⁴⁶ מנחת חינוך מצוה קמז אות ה – ז ומצוה קכה אות ב

⁴⁷ ועיין פי"ג ממעשה הקרבנות הי"ג צורת הקמיצה ועיי"ש בכסף משנה

⁴⁸ ועיין לחם משנה מעשה הקרבנות הי"ד (ועיין מנחת חינוך מצוה קל"ז אות ב).

⁴⁹ הרמב"ם פי"ב ממעשה הקרבנות הי"ב כתב, דהקמיצה כשרה בכל מקום ואינה צריכה צפון, ולא הוציא מנחת חוטא, נראה דאף מנחת חוטא אינה טעונה צפון. ועיין זבחים ס"ג ע"ב מה חטאת טעונה צפון אף מנחת חוטא טעונה צפון, א"כ מבואר דטעונה צפון, אך עיין רש"י שם וז"ל "יודע אני שנירסא זו שיבוש שהרי לא חטאת העוף ולא מנחה טעון צפון וא"ת מנחת חוטא חלוקה מן השאר ולחטאת בהמה מקיש לה הוה ליה למיתני במתניתין דקתני לעיל המנחות נקמצות בכל מקום בעזרה חוץ ממנחת חוטא ועוד היאך אפשר חטאת העוף שבאת תחת חטאת בהמה אינה טעונה צפון שהרי נעשית בקרן מערבית דרומית ובמנחה הבאה תחת העוף תטעון צפון וגירסא אהרינא גרסי' בה ואיני יודע אמיתה ונראה בעיני מה חטאת פסולה שלא לשמה אף מנחה פסולה שלא לשמה וה"נ ילפינן לה בפ"ק דמנחות" (דף ד).

⁵⁰ עיין תוס' זבחים שם ד"ה מה בשם רבינו ברוך, דמנחת חוטא טעונה קמיצה בצפון, ועיין מנחת חינוך קכה אות ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

לכלי שרת על דעת לקדשו ומקדשו⁵¹ ומעלהו על המזבח ומולחו, ונותנו בכלי שרת⁵² על גבי האישים.

יד. ומנחת קנאות אין טעונין לא שמן ולא לבונה

אשה שקינא לה בעלה שלא תיסתר עם פלוני ונסתרה והביאה אל הכהן להשקות אותה מי סוטה ונוהגים בה כמשפט הסוטה, צריך הבעל להביא עשרון קמח שעורים משל בעל וקמח דוקא ולא סולת, דהיינו שעריך שיהיה כמו שנטחן ולא מנופה ונותנו בכפיפה מצרית⁵³

וכשמביא הסוטה לבית המקדש לאחר פרוע ראשה ובעמדה כך נותן על כפיה הכפיפה הוא סל, ובה עשרון קמח שעורים, ומשביעה הכהן ולאחר הכנת המים המרים לוקח הכהן הכפיפה שבה עשרון קמח שעורים שהיה בידיה שהביאה משל בעלה, ונותן הקמח ההוא לתוך כלי שרת ואין נותן לשם שמן ולבונה, ואח"כ משקה להאשה המים המאררים הנ"ל.

כמו שנאמר בפרשת נשא (במדבר ה פסוק יא – ל) איש איש פי תשטה אשתו וגו'. והביא את קרבנה עליה עשירת האיפה קמח שעורים לא יצק עליו שמן ולא יתן עליו לבנה פי מנחת קנאות הוא וגו' ואחר ששתתה נותן הכלי שרת שבו העשרון קמח הנ"ל ע"י האשה, והכהן מניח ידיו תחת ידיה, ומניף מוליך ומביא מעלה ומוריד, שנאמר ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאות והניף את המנחה לפני ה' והקריב אתה אל המזבח.

⁵¹ כן הוא ברמב"ם מעשה הקרבנות פי"ג הי"ב, וכונתו דצריך ליתן לכלי שרת אדעתא לקדושי, דכלי שרת אין מקדשין אלא לדעת, כמו שכתב הרמב"ם בפ"ג מפסולי המוקדשין הי"ב, ועיין בסוטה י"ד ע"ב וברש"י ד"ה אין וז"ל "שהנותנו בהן צריך שיתננו לשם כך וא"ת הרי מנחה קדושה עומדת שהקדישה בפה קדושת פה אינה אלא קדושת דמים ואינה קדושת הגוף ואינה נפסלת בטבול יום ובלינה ואם נטמאת נפדית קדשה בכלי קידשה קדושת הגוף ונפסלת בטבול יום ובלינה ואין לה פדיון":

⁵² ולכתחילה נותנו על גבי האישים מכלי שרת, ובדיעבד אם לקחו מכלי שרת בידו או בכלי שאינו כלי שרת וזרקו על גבי האישים אפילו בשמאלו הרי זה כשר, כן הוא ברמב"ם פ"ב מפסולי המוקדשין הכ"ד, ועיין להם משנה שם, ועיין רמב"ם פ"ז ממעשה הקרבנות ה"א (ובכסף משנה ובלחם משנה שם) (מנחת חינוך שם אות ז) ⁵³ ברשב"ם ב"ב ע"א ד"ה כפיפה פירש סל עשוי מנצרים של ערבה אבל רש"י סוטה יד ע"א ובשבת עח ע"ב וקלט ע"ב פירש סל העשוי מצורי הדקל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואח"כ לוקח הכהן הכלי שרת שבו המנחה, ומגישה בהכלי לקרן דרומית מערבית של מזבח, וקומץ את המנחה, ומעלה הקומץ למזבח ומולחו ומקטירו, שנאמר וְקִמֹץ הַכֹּהֵן מִן הַמִּנְחָה אֶת אֲזִבְרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּיחַ וְהַשִּׁירִים נֹאכְלִים לִכְהֹנִים.

טו. כל היכא דתנן עשר תנן

הכלל כל⁵⁴ ארבע מנחות אלו⁵⁵ מחבת. מרחשת. חלות. ריקין. האפיות⁵⁶, כשאופין אותן אופין כל עשרון עשר חלות, ואם רבה בחלות או חסר כשירה, ומנחת סולת י"א⁵⁷ שאינה צריכה אפיה ואינה עשר חלות, וחולקין אותה

⁵⁴ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה י

⁵⁵ לשון הרמב"ם ארבע מנחות אלו האפיות כשאופין וכו' הנה מדכתב ארבע מנחות משמע דהיא מנחת הסלת. ומחבת. ומרחשת. ומאפה תנור. אבל עיין להלן שנחלקו האחרונים.

⁵⁶ אבל מנחת חביתין הוא י"ב כמו שאמר בראש הפרק. לח"מ שם

⁵⁷ עיין לח"מ שרשיי בחומש משמע שמנחת סולת אינה עשר חלות אך הוכיח שרשיי כאן בגמ' בדברי רבינו שכולל גם מנחת סולת. ועיין במשנה למלך שכתב ונראה שחולקין אותה תיכף ומיד אחר קמיצה אפילו קודם לישא שהרי לישא לא הזכיר רבינו גבי מנחת הסולת. וראיתי לרבינו בפ"י מהלכות אלו דין מ"ו שכתב ולמה חלק הכתוב וכו' אבל סולת אם יחלקה ביניהם נמצא מגיע לזה מלא כפו סולת או פחות שאינו ראוי לא ללוש אותו ולא לאפותו כו' הרי מבואר דאף קודם לישא היה נחלק וא"כ חיוב זה דעשר עשר באיזה זמן ולומר דכל כהן אחר שנוטל חלקו עושה אותו עשר חלות הא ודאי בורכא הוא. ונ"ל שאם רצה הכהן לאכול אותה בלא שום ביטול הרשות בידו לפי שלא נזכר במנחה הלזו אפיה כלל ומאד אני תמיה איך לא השגיח בדברי רבינו הללו שכתבנו דאית ליה דמנחת הסולת נחלקת תיכף ומיד אחר הקמיצה אף קודם לישא וכן כתב הסמ"ג במצות עשה סימן קפ"ד ולפי זה דייקי דברי רבינו שכתב כל ארבע מנחות אלו האפיות שכיון לשלול מנחת הסולת שאינה אפיה ואין בה מצוה כלל באפיותה וכדכתבנא. ודע שרשיי בפירוש התורה גבי פתות אותה פתים כתב לרבות כל המנחות הנאפות קודם קמיצה לפתיתה ע"כ. וכתב הרא"ם שכיון שרשיי כדי למעט מנחת הסולת שנאפית אחר קמיצה משום דפתיתה אינה אלא לקמיצה וכבר קדמה לה הקמיצה בעודה סולת ואין צורך לפתיתה וכן כתב בעל לח"מ וכתב שגם רבינו מודה בדין זה משום דלעיל גבי מנחת הסלת לא הזכיר פתיתה כלל. והנה כל זה הוא כפי סברת האומרים דגם הסולת היתה נעשית עשר חלות אך כפי מה שכתבנו לעיל דמנחת הסולת ליכא צווי בעשייתה ובעודה כלולה אפילו קודם לישא היתה נחלקת לכהנים וכמו שהכרחנו דבר זה לעיל מעתה ליכא קושיא כלל דלמנחת הסולת לא איצטריך מעוטא למעטה מפתיתה דמהיכא תיתי פתיתה כיון שהיתה מתחלקת בעודה כלולה אך לשתי הלחם ולחם הפנים שנצטוינו לאפות אותם איצטריך קרא למעט מהם פתיתה. הכלל העולה דלפי מה שכתבנו בדעת רבינו מנחת הסולת לא היה בה חיוב באפיה כלל אלא היתה מתחלקת לכהנים תיכף אחר הבלילה. ובהר המוריה כתב. אבל נ"ל שמנחת סלת לא הוזכר כאן דאינם צריכות אפיה כלל וכמו שנתבאר למעלה פ"י הט"ו יעו"ש היטיב ועיין רש"י ע"ד ב' דמשמע שם דלא היו חלות כלל במנחת סולת יעו"ש אף על גב די"ל דקאי שם אקודם קמיצה יעו"ש מ"מ פשט הלשון מורה דא"צ כלל אפיה ועיין רש"י ויקרא ב' ד' יעו"ש היטיב וע"ע בתוס' יום טוב פ"ו דמנחות מ"ה יעו"ש היטיב. וע"ע רש"י מנחות י"ח א' יעו"ש היטיב שם משמע דמנחת סולת אין מעון עשר חלות יעו"ש וע"ע במל"מ לקמן פ"ו ה"ה יעו"ש. ועיין מנחות צ"ו א' תוס' ד"ה שאלו וכו' בסה"ד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תיכף ומיד אחר הבליה וקמיצה אפילו קודם לישה, ואם רצה הכהן לאכול אותה בלא שום בישול הרשות בידו, וי"א⁵⁸ שצריכה אפיה⁵⁹ והרשות בידו לאפותה באיזה כלי שירצה, ונאפית לאחר קמיצה ומתחלקת לעשר חלות.

דף נט:

טז. וחייב על השמן בפני עצמו וחייב על לבונה בפני עצמה

⁵⁸ בלח"מ כתב היינו שארבע מנחות שכתב רבינו היינו מנחת הסולת ומחבת ומרחשת ומאפה תנור וכאן חשב למאפה תנור לחדא אף על גב דבריש פ' י"ב חשיב ליה בתרתי שכתב ותשע מנחות יחיד כו' וכתב שם מנחת מאפה תנור כו' מנחת מאפה רקיקין וכו' לעיל השגחה על ענין המנחות ולכן כתב שהם ט' אבל כאן לא השגחה אלא על אופן עשייתן וכיון שרקיקין וחלות כולן נעשין בתנור חשיב לה בחדא. עיין במשנה למלך שהקשה אני תמיה על רבותי בזה דבשלמא במנחות שהצריך הכתוב בהם אפייה או במחבת או במרחשת או בתנור שייך לומר שיהיו עשר דילפינן מלחמי תודה אבל במנחת הסולת לא ראיתי בשום מקום שנוכר בו אפיה כלל. ועוד כתב מלבד שאף כפי פירושו בדברי רב פפא אין להכריע מה שכתב דרב פפא לא מיירי אלא במנחה שנצטוינו לאפותה דבעינן שתהא באה עשר עשר וא"כ בסוג זה לא נכנס מנחת הסלת וכמבואר, אבל הפירוש הנכון בדברי רב פפא הלזו הוא הפירוש השני שכתב רש"י שכל מסדרי המשנה כשבאו לכתוב מנחות שהם שוים בדינם לא כתבו אלא עשרה מיני מנחות כגון גבי טעונות שמן ולבונה מנו עשרה מיני מנחות וכן גבי טעונות הגשה ואין טעונות תנופה וכן גבי מנחות נקמצות ושיריהם לכהנים ולסכרת ר"ש הם אחד עשר מיני מנחות שהיא מנחה הבאה מחלות ורקיקין ולפי שרב פפא דקדק כל זה מהנדך תלת מתני' בכל מקום שהביאו אחת ממשניות הללו הביאו דברי רב פפא מה שדקדק בזה וזה פשוט. ועיין הר המוריה שכתב וי"ל טעם על הסוכרים דבעי אפי' י"ל מדכתיב בשמיני מצות תאכל משמע שיהיה אפוי אח"כ ותהיה מצה ולא חמין וכ"כ בפרשת צו לא תאפה חמין חלקם ודרשינן אפי' חלקם לא תאפה חמין ועל כרחך דלא קאי אמנחת מאפה ומרחשת דא"כ איך שייך חלקם הא הכל נאפה בבת אחת אלא ודאי דקאי על מנחת סולת ולאחר קמיצה ומשמע קצת מזה דבעי אפיה ויש לדחות. ועיין בתוספתא שהבאתי לעיל פ"ב ה"ה ד"ה עשרון אחת דמשם ראיה לכאורה דצריך לאפות מנחת סלת יעו"ש היטיב ודו"ק וצ"ע בזה.

⁵⁹ עיין משנה למלך שם שכתב במאי דס"ל להרא"ם והרב בעל לחם משנה שגם מנחת הסולת היה בה אפייה והיתה באה עשר חלות דומיא דשאר מנחות אפיה זו דמנחת הסלת באיזה כלי היתה נעשית במחבת או במרחשת או בתנור ולא ראיתי בגמ' שום גלוי לזה וגם רבינו לא ביאר דין זה ואולי יאמרו דמנחת הסולת הרשות בידו לאפותה באיזה כלי שירצה דדוקא האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת או מרחשת והביא במחבת קי"ל דלא יצא ידי חובתו וכמ"ש רבינו ריש פ"ז מהלכות אלו אבל האומר הרי עלי מנחת הסלת יכול לאפותה באיזה כלי שירצה. ומיהו אכתי קשה דהיה לו לרבינו להביא דין זה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

נתן שמן⁶⁰ או לבונה על מנחת החוטא או מנחת הסוטה⁶¹ אם הקריב⁶² אותה לוקה⁶³ שנאמר⁶⁴ בחוטא (ויקרא שם) לא ישים עליה שמן ולא יתן

⁶⁰ רמב"ם מעשה הקרבנות פי"ב ה"ז ז זבח תודה מנחות נט ע"א

⁶¹ רמב"ם הלכות שוטה פ"ג ה"ג

⁶² ועיין שהם וישפה שם שאינו חייב אלא בהקרבה אבל במנחת הינוך מצוה קכה אות ז משמע שחייב על הנתינה בעצמה ועיין קרן אורה מנחות נט ע"ב במשנה ד"ה וחייב ועיין אור שמח שם וז"ל "הנה לולא דברי רבינו היה נראה דעל נתינת שמן ולבונה לחודא לוקה דאף בלבונה פסולה המנחה כ"ז שלא לקט הלבונה ומכשי"כ בשמן לכן לוקה אף בלא הקריבה, וכו' ונראה סברת רבינו דרק על הקרבת הקרבן שלא יהא מהודר קפיד רחמנא וכדאמר ר"ש לכן רק על הקרבת הקרבן קפדה תורה ואינו עובר רק המקריב לחודיה אבל הנותן שמן או לבונה לא לקי ומפרש רבינו כן בפירושו הת"כ שהביא בסוגיין יכול בשני כהנים הכתוב מדבר ת"ל עליה בגופה של מנחה הכתוב מדבר ולא בשני כהנים כן בפירושו הת"כ שהביא בסוגיין יכול בשני כהנים הכתוב מדבר ת"ל עליה בגופה של מנחה הכתוב מדבר ולא בשני כהנים כן הגירסא בת"כ, ופירושה שיכול שקפיד רחמנא על הנתינה ושימה לחוד בלא הקרבה ולפי זה שני כהנים אם זה נתן הלבונה וזה שם השמן לוקין שניהם ת"ל עליה בגופה של מנחה היינו גוף הקרבן שהוא מנחה אינו בא בשמן ולבונה שהוא הטאת או מנחת קנאות, וזה רק כי נקרב כמו כל קרבן ועל הקרבתה עם השמן ולבונה קפיד רחמנא ואינו לוקה רק המקטיר לבדו אבל לא הנותנים שמן ולבונה ואינו לוקה אלא כהן המקטיר שהוא כהן אחד רק שהוא לוקה שניים, וברור. ובספר המצות מצוה ל"ת ק"ג הוזהירו מקריב במנחת חוטא לבונה כו' הוזהירו מבלול מנחת סוטה כו' ואם הקריבה בשמן לוקה הרי דרק על הקרבה עבר, ובספרי נשא על הלבונה לא יהי עובר שיכול לחזור וללקחה, פירוש שעל הקרבת לבונה סד"א דאינו עובר משום דאינו קומץ ממנה ודחוק קצת אבל דעת רבינו ברור בדפרישית ובהלכות סוטה קיצר רבינו. וחתני נ"י הראני כי החינוך כתב דאינו נוהג רק בכהנים, ומזה מוכח דרק על הקרבה עובר ולכן אינה רק בכהנים, וכ"ז ברור: ומשמע מדבריו שאינו חייב אלא בהקרבת הקומץ אבל עיין בחי' הגרי"ז מנחות נט ע"ב "כל שאיכא על המנחה פסול דשמן ולבונה מתחייב אף במקריב הקומץ לחוד מאחר דהוי מנחה עם שמן ולבונה" ועיין בזבח תודה מנחות נט שפשיטה ליה שלדעת הרמב"ם אינו חייב אלא אם הקריב אע"ג שאפשר שפוסל כבר משעת הנתינה

⁶³ בחינוך מצוה קכה כתב "משרשי המצוה, לפי שהשמן רמו למעלה ולגדולה, שאם אתה מערבו בכל משקין הוא צף על כולן, והוא דבר חשוב מאד, וידוע הוא חשיבות שמן הטוב, ולכן ימשחו בו המתחנכים למעלת מלכות או כהונה, על כן אין ראוי לתת ממנו במנחת החוטא הצריך להראות בעצמו דאנה ושפלות על שבא דבר עבירה לידו. ועוד נאמר שהוא לחמלת העני שלא להטריחו יותר מדי להביא שמן, כי השם ברוך הוא לא יטריח בריה. ומפני זה גם כן לא חייבו רק במעט קמח, שאי אפשר לשום אדם אפילו בדלי דלות בלא מעט קמח. וזה יספיק לנו גם על הלבונה". ועיין המנחת חינוך שם אות א שהקשה "באמת צ"ע, דבפירוש מבואר במנחות ו' ע"א וסוטה ט"ו ע"א, ר' שמעון אומר בדין הוא שתהא מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה כדי שלא יהיה חוטא נשכר, אלא כדי שלא יהיה קרבנו מהודר, מבואר בפירוש דלאו מחמת חמלת העני, דאדרבה רק כטעם הראשון שלא יהיה קרבנו מהודר"

⁶⁴ ולכאורה קשה לי דאמרינן בזבחים ס"ה ע"ב, ר' אליעזר ב"ר שמעון סובר מאי לא יבדיל הנאמר בחטאת העוף אין צריך להבדיל, ואינו עובר על הלאו כי אינו לאו אלא שלילה, ואמרינן שם ס"ו ע"א אלא מעתה וכו', ומסקינן מכדי כתיב והקריבו וכו' שמע מינה לא יבדיל אין צריך להבדיל. ועיי"ש בתוס' ד"ה אלא מעתה, שכתבו מכל הלאוין שבתורה כגון לא תחסום לא קשיא ליה למאי כתיבא אם לא ללאו, אבל הא דמסברא הוה אמינא דמבדיל לפי שצריך לדם, אמרינן דכי כתיב לא יבדיל אין צריך להבדיל קאמר, א"כ כאן באלו הלאוין דשמן ולבונה מנא להו לחז"ל דהם לאוין כיון דכל המנחות טעונין שמן ולבונה כתבה התורה כאן לא יתן וכו' היינו שאין צריך ליתן שמן ולבונה, ואפשר מחמת חמלת העני כסברת הרב המחבר או מטעם אחר. וא"כ מנא להו לחז"ל דהם לאוין וחייבים, דילמא הוא שלילה ואין צריך ליתן שמן ולבונה. אך באמת ר' אלעזר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

עֲלִיָּה לְבִנְהָ. וּבְסוּטָה (במדבר שם) לֹא יִצַק עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלָיו לְבִנְהָ פִי מְנַחַת קְנָאת הוּא וְגו' וְיֵשׁ מַחֲיִיבִים⁶⁵ עַל הַנְּתִינָה לְבַד. וְאֵעִיג שְׁלִיקַט הַלְּבִנְהָ לֹקָה כִּיּוֹן שְׁעֵבֵר עַל לֹאֵז הַמִּיד בַּעַת נְתִינָתָהּ. וְיִ"א⁶⁶ שְׁאִיִן לֹקָה אֵלֵא אִם כֵּן הַקְּרִיב הַמְּנַחָה בְּלֹא לְלִקַט הַלְּבִנְהָ.

וְאִם נִתֵּן⁶⁷ גַּם שֶׁמֶן לֹקָה עַל הַשֶּׁמֶן בְּפָנֵי עֲצֻמוֹ וְעַל הַלְּבִנְהָ בְּפָנֵי עֲצֻמָּה⁶⁸. וְיִ"א⁶⁹ שְׁמִשְׁנַפְסְלָה הַמְּנַחָה מַחְמַת נְתִינָת אַחַד מֵהֶם, שׁוֹב אִינּוֹ לֹקָה עַל נְתִינָת הַשֶּׁנִּי, וְאִפִּילוֹ נִתֵּן הַלְּבִנְהָ וְאִח"כ נִתֵּן הַשֶּׁמֶן וְחֹזֵר וְלִיקַט הַלְּבִנְהָ אִינּוֹ עוֹבֵר מִלְּמַפְרַע עַל נְתִינָת הַשֶּׁמֶן.

וְאִם נִתֵּן קוֹדֵם⁷⁰ שְׁנַתְקַדְשָׁה בְּכָלֵי אִינּוֹ עוֹבֵר שְׁמִכִּיּוֹן שְׁעוֹד לֹא נִתְקַדְשָׁה בְּכָלֵי אִינְהָ קְדוּשָׁה אֵלֵא קְדוּשַׁת דְּמִים⁷¹ וְנַפְדִּית וְאִינְהָ קְדוּשָׁה קְדוּשַׁת הַגּוֹף⁷². נִתֵּן עַל חֲצִי כִזִּית מִן הַמְּנַחָה וְלֹאֲחֵר זְמַן נִתֵּן עַל עוֹד חֲצִי כִזִּית מִצְטַרְפִּים הַכִּזִּיתִים אַחַד לְשֵׁנִי וְלֹקָה⁷³.

ב"ר שמעון סובר כן, אבל לרבנן הוא לאו ולא דרשינן שלילה אך קשה עכ"פ למה לא פליג ר' אלעזר ב"ר שמעון כאן כמו גבי לא יבדיל. (מנחת חינוך מצוה קכו אות יא)

⁶⁵ מנחת חינוך שם אות ז

⁶⁶ רדב"ז מעשה הקרבנות שם ה"ז זבח תודה מנחות נט ע"א

⁶⁷ רמב"ם שם הלכה ח

⁶⁸ מנחת חינוך מצוה קכו אות ה וה"ה בנתן לבונה על מנחה שנפסלה מחמת דבר אחר לוקה ועיין תוס' מנחות ס ע"א ד"ה יכול ועיין שהם וישפה ברמב"ם שם ומשמע שנחלקו אי מחייב על הנתינה ולהכי אחר שכבר נפסלה שוב אינו לוקה בנתינת שמן או לבונה ודעת הרמב"ם שהי"ב על ההקדשה ולהכי לוקה אם נתן לבונה ושמן שהרי הקריב שניהם ולפי"ז אם נפסלה מחמת דבר אחר אפשר שאינו לוקה וכ"כ בחי' הגרי"ז מנחות נט ע"ב בהערה מהרי"ד שם "עייין במשנה למלך בהל' מעה"ק (שם) שהביא בשם התוס' דאם נתן תחילה שמן ואח"כ לבונה אינו חייב על הלבונה ע"ש, והנה אם נימא דהחייב הוא על ההקדשה א"כ ל"ש למיפסריה משום דנתן על מנחה פסולה מאחר דהחייב הוא על ההקדשה בשמן ולבונה, וגם דבהקדשה תמיד הוה החייב בב"א.

⁶⁹ דעת ר"ת בתוס' מנחות שם ועיין מנחת חינוך מצוה קכו אות ז וז"ל "ונראה דלר"ת אף שמן אחר שמן, או לבונה אחר לבונה אינו עובר, ולא דמי למחמץ אחר מחמץ, ע"ש בתוס' ד"ה יכול" ועיין בזבח תודה דף כד: ד"ה וחייב שאפשר שלר"ת חייב בנתן שניהם בבת אחת.

⁷⁰ מנחת חינוך קכה אות ד ז

⁷¹ שאע"ג במנחת סוטה שנתן בכפיפה מצרית עדיין צריך לקידוש בכלי שרת עיין קרן אורה סוטה יז ע"ב ד"ה מה וא"כ כיון שעוד לא נתקדשה א"כ אינה קדושה אלא בקדושת דמים

⁷² וכמש"כ רש"י סוטה דף י"ד ע"ב ד"ה אין

⁷³ דלא שייך בכדי אכילת פרס כיון דלאו איסורי אכילה הם מצטרף אף ביותר. מנחת חינוך שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL1l7K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואם אחד נתן על חצי כזית ובא אדם אחר ונתן על חצי כזית אע"פ שהמנחה פסולה אינם לוקים⁷⁴.

י"א⁷⁵ שאפילו נתן שמן על מנחה שנפסלה מחמת דבר אחר לוקה. וי"א⁷⁶ שאינו לוקה. י"א⁷⁷ שנוהגת בזמן הבית רק בזכרי כהונה, כי להם העבודה. וכהן העובר עליה ונתן שמן במנחה זו של חוטא עני לוקה. וי"א⁷⁸ שנוהגת בזמן הבית בכל אדם.

יז. נתן עליה שמן פסלה

מנחת חוטא⁷⁹ או מנחת סוטה שנתן⁸⁰ עליה שמן או על הקומץ שלה נפסלה. ואפילו נפל השמן מאליו על המנחה פסלה⁸¹.

⁷⁴ דהלאו קאי על האיש וצריך שיעור שלם, מנחת חינוך שם אות ז

⁷⁵ כן משמע ברמב"ם כאן פי"ב ה"ח שפסק שלוקה בשמן ולבונה במנחה אחת אע"ג שכבר נתן אחד מהם פסולה ועיין תוס' מנחות ס ע"א ד"ה יכול

⁷⁶ דעת ר"ת בתוס' מנחות שם ועיין שהם וישפה ברמב"ם שם ומשמע שנחלקו אי מחייב על הנתינה ולהכי אחר שכבר נפסלה שוב אינו לוקה בנתינת שמן ודעת הרמב"ם שחייב על ההקרבה ולהכי לוקה אם נתן לבונה ושמן שהרי הקריב שניהם ולפי"ז אם נפסלה מחמת דבר אחר אפשר שאינו לוקה וכן איתא בגרי"ז מנחות נט ע"ב בהערה מהרי"ד שם

⁷⁷ חינוך שם ועיין מנחת חינוך שם אות ט ומבואר בל"ת קג עיי"ש

⁷⁸ דלא מצינו בשום מקום דלאו זה יהיה רק בזכרי כהונה, שהרי היציקות כשרים בור, ואפילו אם תימצי לומר דפסולים, מה ענין זה לזה בודאי מי שנותן השמן (או הלבונה) פוסל ולוקה, ולגבי הלאו דלא יבדיל (ברמב"ם ל"ת קיב), אף שהעבודה בכהנים מכל מקום כתב החינוך (מצוה כחד) דנוהג בכל אדם, ומאי שנא כאן. ולפיכך נראה שנוהג בכל אישי ישראל ככל הלאוין, ועיין רמב"ם פי"ט מסנהדרין ה"ד חשיב הלוקין ואינו מזכיר כהן, וזה פשוט, ודברי החינוך צ"ע, וגם בפרשת נשא (לקמן מצוה שס"ו) גבי מנחת סוטה כתב כן, וצ"ע: (מנחת חינוך שם אות ט) ועיין או שמח מעשה הקרבנות שם שיישב דעת החינוך דרק על הקרבת הקרבן שלא יהא מהודר קפיד רחמנא וכדאמר ר"ש לכן רק על הקרבת הקרבן קפדה תורה ואינו עובר רק המקריב לחודיה אבל הנותן שמן או לבונה לא לקי, וזה רק כי נקרב כמו כל קרבן ועל הקרבתה עם השמן ולבונה קפיד רחמנא ואינו לוקה רק המקטיר לבדו אבל לא הנותנים שמן ולבונה ואינו לוקה אלא כהן המקטיר וזהו מש"כ החינוך דאינו נוהג רק בכהנים, ומזה מוכח דרק על הקרבה עובר ולכן אינה רק בכהנים, וכ"ז ברור וכ"כ בחי' הגרי"ז מנחות נט ע"ב ומשמע מדברי האור שמח שאינו חייב אלא בהקרבת הקומץ אבל עיין בחי' הגרי"ז מנחות נט ע"ב כל שאיכא על המנחה פסול דשמן ולבונה מתחייב אף במקריב הקומץ לחוד מאחר דהוי מנחה עם שמן ולבונה

⁷⁹ רמב"ם פסולי המוקדשין פי"א ה"י

⁸⁰ כאן אף הרמב"ם מודה דנתינה פוסלת אךף דלא אתי להקרבה. זבח תודה שם ד"ה וחייב

⁸¹ דלא תלוי דוקא אם עבר בלאו רק המנחה פסולה בכל פנים, מנחת חינוך שם אות ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנְּתָא לְמִשְׁיחָא בְּדֵף הַיּוֹמִי

מִסְנַת מִנְחוֹת

וְאִין נִפְסַל אֵלָא זֶה הַסּוּלַת שִׁישׁ עֲלֵיו הַשֶּׁמֶן הַלְּבוֹנָה, אֲבָל אִם לּוֹקַח סוּלַת זֶה מִתּוֹךְ הַמִּנְחָה וְנוֹתֵן סוּלַת אַחֵר לְהַשְׁלִים הָעֶשְׂרוֹן כְּשֶׁר־⁸². וַיֵּאָמֵר ⁸³ שְׂבַל הַמִּנְחָה פְּסוּלָה.

וְכֹבֵר הַתְּבַאֵר לְעֵיל דֵּף נָד. שֶׁאִם ⁸⁴ גְּבֵלָה בְּמִים וְקִמְץ כְּשִׁירָה ⁸⁵, לֹא נֹאמֵר (וַיִּקְרָא ז פְּסוּק י) וַחֲרָבָה אֵלָא מִשְׁמֵן.

יח. לְבוֹנָה יִלְקַטְנָה

נָתַן עֲלֵיהָ ⁸⁶ לְבוֹנָה וְעֵדִיין לֹא הִקְרִיב כָּל זֶמֶן שֶׁלֹּא לִיקַט הַלְּבוֹנָה הַמִּנְחָה פְּסוּלָה וְאִין הַלְּבוֹנָה פּוֹסְלַת אֶת הַמִּנְחָה עַד שִׁיתֵּן כּוֹזֵית לְבוֹנָה.

וְצִרִיךְ לְלַקְטָהּ, וְאִז חוֹזֵרֵת לְהַבְשֵׁרָה.

אִפִּילוּ נָתַן ⁸⁷ הַלְּבוֹנָה עַל כָּל שֶׁהוּא מִן הַמִּנְחָה פְּסַל עַד שִׁילְקַט.

וַיֵּאָמֵר ⁸⁸ שֶׁאִסוּר מִדְּאֹרֵייתָא לִיתֵּן פְּחוֹת מְכוּזֵית מְדִין חֲצִי שִׁיעוּר וַיֵּאָמֵר שֶׁאִין אִיסוּר ⁸⁹.

אִם נָתַן חֲצִי כּוֹזֵית וְחֹזֵר וְנָתַן חֲצִי כּוֹזֵית אִפִּילוּ שֶׁהִיָּה בֵּין הַנְּתִינוֹת זֶמֶן מְרֻבָּה, מְצַטְרֵף לְכוֹזֵית לְלִקוֹת עֲלֵיו ⁹⁰.

⁸² דְּלִמָּה יִפְסַל כָּל הַמִּנְחָה. מִנְחַת חֵינּוֹךְ שֶׁם אוֹת י

⁸³ חוֹזֵי"א מִנְחוֹת סִי' כֹּא אוֹת יב

⁸⁴ שֶׁם הַלְּכָה יד

⁸⁵ וְהוּא פְּלוּגְתָא שֶׁם, דְּרַבִּי אֵילָא סוּבֵר דְּחַרְיְבָה מִכָּל דְּבַר אֶף מִמִּים, וְרַבִּי יִצְחָק סוּבֵר דְּמַגְבֵּלָה בְּמִים דְּחַרְיְבָה הֵינּוּ מִשְׁמֵן, וְפוּסֵק הַרְמַב"ם כִּר' יִצְחָק, אֲבַדִּימִי דְהַש"ס שֶׁם י"א א' מִשְׁמַע כּוֹוֹתִיָּה כְּמוֹ שֶׁהֵעִירוּ הַתּוֹס' שֶׁם נ"ד א' וְהִקְשׁוּ עַל הָא דְרַבִּי אֵילָא וְעוֹד י"ל מִשּׁוֹם דְּרַב יִצְחָק בַּר אֲבַדִּימִי הוּא מְאִרִי דְתַלְמוּדָא יוֹתֵר מֵר' אֵילָא לְכֵן פְּסַק כּוֹוֹתִיָּה וְעִיין בְּבִרְכַת הַזֹּבַח (ש"ס). אִךְ קִשָּׁה קִצֵּת דְר' יִצְחָק אוֹמֵר מַגְבֵּלָה בְּמִים וְכו' נִרְאָה דְאֶף לְכַתְחִילָה, וְלִשׁוֹן הַרְמַב"ם גְּבֵלָה בְּמִים כְּשֵׁרָה, נִרְאָה דּוּקָא בְּדִיעֵבֵד, וְצ"ע קִצֵּת

⁸⁶ רַמְב"ם שֶׁם הַלְּכָה יב

⁸⁷ שֶׁם הַי"ג

⁸⁸ וְכַדְלַעִיל גְּבִי שֶׁמֶן מִחֻלּוֹקַת הָאֲחֵרוֹנִים אִם חֲצִי שִׁיעוּר אִסוּר מִן הַתּוֹרָה בְּאִיסוּרִים שֶׁאִינֵם אִיסוּרֵי אֲכִילָה אֲמַנֵם עֵי"ש לְדַגּוּל מְרַבְבָּה עַכ"פ אִיכָא אִיסוּר דְרַבְנֵן אֶף בְּחֲצִי שִׁיעוּר

⁸⁹ מִנְחַת חֵינּוֹךְ מְצוּה קָבו אוֹת ז

⁹⁰ כִּיּוֹן דְּלֹא אִיסוּרֵי מֵאֲכֻלוֹת נִיגְהוּ מְצַטְרֵף בְּיוֹתֵר מְכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס (מִנְחַת חֵינּוֹךְ שֶׁם)

תְּרוּמוֹת וְהַנְּצֻחוֹת | בִּנְק הַדּוּאֵר ח"ן 22887389 | וּבִטְל' 0548027748

לְהַצְטַרְפוֹת לְהַלְכוֹת הַדֵּף הַיּוֹמִי לְהַלְכָה לְמַעֲשֵׂה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנִּתְּנָה לְמִשְׁיחָא בְרַף הַיּוֹמִי

מִסַּכְתַּת מִנְחוֹת

ואם אחד נתן חצי כזית ובא אדם אחר ונתן חצי כזית אע"פ שהמנחה פסולה אינם לוקים⁹¹.

אם נתן חצי כזית לבונה ואחרי זה ליקט החצי כזית, וחזר ונתן עוד חצי כזית יש להסתפק אם לוקה⁹² וי"א שאינו לוקה⁹³

ואין נפסל אלא זה הסולת שיש עליו הלבונה, אבל אם לוקח סולת זה מתוך המנחה ונותן סולת אחר להשלים העשרון כשר⁹⁴. וי"א⁹⁵ שכל המנחה פסולה.

יט. נתן שמן על שיריה אינו עובר בלא תעשה נתן כלי על גבי כלי לא פסלה

נתן שמן⁹⁶ על שיריה אחר שקמוץ אינו לוקה ולא פסלה, ומותר ליתן⁹⁷ אחר שהקריב הקומוץ שהרי הקומוץ כשר.

⁹¹ דהלאו קאי על האיש וצריך שיעור שלם, מנחת חינוך שם אות ז

⁹² כיון דגזירת הכתוב דלא יתן כזית לבונה א"כ עבר אף שהחצי כזית הראשון לא היה בשעה שנתן השני, או דילמא דצריך שיהא הכזית בבת אחת, ודוגמא לזה מצינו במאכלות אסורות דאכל חצי כזית והקיאו (עיי' חולין ק"ג ע"ב). ובפרי מגדים בפתיחה להלכות שבת (ד"ה נסתפקתי אם) חקר גבי שבת כהאי גונא אם לא היה החצי שיעור הראשון בעולם כשעשה חצי שיעור השני עי"ש, הכא נמי אני מסופק אפשר דחייב בכל ענין כיון דהיה כזית, או דילמא כזית בבת אחת בעינן היינו שיהיה כל הזית מונח, וצ"ע (מנחת חינוך שם אות ז)

⁹³ לפי מש"כ בשם וישפה ובאור שמח במעשה הקרבנות שם שהמחייב הוא ההקרבה א"כ כיון שעכשיו בשעת ההקרבה אין כזית א"כ אינו לוקה ועיי' בחי' הגרי"ז על מסכת מנחות נט ע"ב שכתב "והנה בספרי משמע דחייב על נתינה לחוד ולא בעינן דוקא הקרבה דאיתא התם (בפרשת נשא פיסקא ח') מגיד שאם נתן עליה שמן ולבונה עובר בל"ת וכו' אמרת על שמן יהיה עובר שאין יכול לחזור וללקט על לבונה לא יהיה עובר שיכול לחזור וללקט ת"ל לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה מגיד שאם נתן עליה שמן ולבונה עובר בל"ת, ע"כ, והנה אם נימא דלא נתחייב כי אם דוקא על הקטרה א"כ משקטיר אינו יכול ללקט גם בלבונה, וע"כ משמע דחייב הוא על הנתינה לחוד ומשו"ה הו"א דלא מיחייב בנתן לבונה משום דיכול ללקט וצ"ע, ואפשר דתרתו בעינן הנתינה וההקרבה וכל שמקריב מחוייב גם על הנתינה (ומשו"ה כבר מהני הסברא דלא יתחייב על נתינת לבונה משום דכיון דיכול לחזור וללקט ע"כ לא יתחייב גם בהקטיר כיון דהנתינה אינה מחייבת

⁹⁴ דלמה יפסל כל המנחה. ובתוס' מנחות ס' ע"א ד"ה יכול, כתבו דאפילו נתן מצד אחד שמן ומצד אחר לבונה פטור על הלבונה כיון דהמנחה פסולה. (לדעת ר"ת) ובאמת עתה היא פסולה דנתסר שיעור העשרון, אבל בלוקח הקמח ונותן אחר תחתיו להשלים העשרון כשר מנחת חינוך שם אות י

⁹⁵ חזו"א מנחות ס' כא אות יב

⁹⁶ רמב"ם פסולי המוקשין שם הי"א

⁹⁷ קרן אורה נט ע"ב במשנה ד"ה נתן ועיי' לקמן ל"ת קג שלדעת הגרי"ז חייבים לומר שרק אחר ההקרבה מותר לשים דאל"ה עובר על הלאו ולדעת האור שמח אינו עובר רק אפשר דקודם הקרבה אסור דבעינן שתהיה המנחה "חריבה"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

נתן לבונה⁹⁸ על שיריה אחר שקמוץ אינו לוקה ולא פסלה, ומותר ליתן⁹⁹ אחר שהקריב הקומץ שהרי הקומץ כשר.

נתן כלי¹⁰⁰ שיש בו שמן או לבונה או שניהם, על המנחה אינו עובר ולא פסל¹⁰¹, אבל לכתחילה לא יעשה כן¹⁰²

כ. נתן עליה לבונה שחוקה ... לא אפשר ללקטה

נתן לבונה והיתה שחוקה הרי זו פסולה מספק¹⁰³ שהרי אי אפשר ללקט¹⁰⁴. ויש פוסלים¹⁰⁵ בודאי.

כא. מנחת חוטא ומנחת קנאות שנתן עליה לבונה ... ואם עד שלא ליקט לבונתה חישב עליה בין חוץ לזמנו בין חוץ למקומו פסול ואין בו כרת ואם משליקט לבונתה ... חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת

⁹⁸ אע"ג שברמב"ם כתב שמן ה"ה גבי הלבונה (מנחת חינוך קבו אות ז) קרן אורה מנחות נט ע"ב במשנה ד"ה נתן שמן ודוקא אחר הקרבה שהרי קודם הקרבה עובר על הלאו וכמשי"כ בחי" הגר"ז מנחות נט ע"ב "כל שאיכא על המנחה פסול דשמין ולבונה מתחייב אף במקריב הקומץ לחוד מאחר דהוי מנחה עם שמן ולבונה"

אור שמח פסולי המוקדשין פרק יא הלכה יא שכתב לא פורש בדברי רבינו עם השיריים כשרים ונאכלין רק דדייק דהקומץ כשר ולכן לא פסל, ובתו"כ לא ישים עליה שמן אבל שם הוא על שיריים. אמנם מצי להיות דזה רק לאחר הקטרה ויכול להיות דלמשה קרינא גם במנחת חוטא ולכן מותר ליתן שמן ותבלין ודבש, אבל קודם הקטרה כיון דכתיב וכל מנחה בלולה וחריבה לכל בני אהרן כו' בעי דיהיו השיריים חריבין משמן. וכו' ואפשר שזה לשיטתו מובא לעיל ל"ת קב שעיקר הלאו הוא בהרבת הקומץ עם שמן ולבונה וא"כ אחר שקמף אין בו משום הלאו אלא רק משום "וחרבה"

¹⁰⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה ה
¹⁰¹ ואע"ג שהקריב השמן והלבונה אינו עובר ולא פסל כיון שלא הקריבם מעורבים עם המנחה זה בזה (רדב"ז שם)

¹⁰² עיין להם משנה שם

¹⁰³ כיון דלא מיבלעי במנחה מנחת חינוך שם אות ז

¹⁰⁴ רמב"ם שם ה"י

¹⁰⁵ עיין זבח תודה ד"ה מא הוה עלה דלגירסתנו נפשמה הבעיה ולרמב"ם הוי ג' אחרת

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אין המחשבה מועלת לפסול הקרבן אלא בדבר הראוי לעבודה, לפיכך¹⁰⁶ מנחת חומטא¹⁰⁷ או מנחת קנאות שהיה עליה לבונה וחשב בה מחשבת הזמן, קודם שילקט הלבונה הרי זו פסולה¹⁰⁸ ואינה פגול, ואם אחר שילקט הלבונה חשב עליה מחשבת הזמן¹⁰⁹ הרי זה פגול.

כב. נתן משהו שמן על גבי כזית מנחה פסל ... שימה כל דהו עליה עד דאיכא שיעורא ... נתן כזית לבונה על גבי משהו מנחה פסל ... עד דאיכא נתינה עליה

נתן משהו¹¹⁰ שמן על גבי כזית מן המנחה פסלה מספק¹¹¹, אבל אם נתן השמן על פחות מכזית מן המנחה לא פסלה ואינו לוקה¹¹².

אבל לבונה אפילו נתן¹¹³ הלבונה על כל שהוא מן המנחה פסל עד שילקט.

י"א¹¹⁴ שאע"ג שאין חייב בחצי שיעור, מ"מ אסור מן התורה. וי"א¹¹⁵ שאין בו איסור תורה אלא איסור דרבנן.

¹⁰⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יד הלכה ג ובמל"מ שם

¹⁰⁷ רמב"ם שם פרק טז הלכה י

¹⁰⁸ מילתא דפשיטא היא דכיון דאין שייך בהם לבונה אף אם נתן בה לבונה אין בה כח לפגל וכמ"ש רבינו פי"ד הל' ג' ופמ"ו הל' ב' והחידוש כאן אחר ליקוט הלבונה. מעשה רקח שם. (א"ה משמע שהבין שמפגל בעת נתינת הלבונה וצ"ע)

¹⁰⁹ ואע"ג שפיגול הוא בקמיצה שהרי נתינת הלבונה אינה עבודה כלל במנחת קנאות והרי קמת קודם שילקט מכל מקום יכול לקמוץ מנחה פעמים רבות כמבואר ברמב"ם שם פרק יא הלכה טו.

¹¹⁰ רמב"ם שם הלכה יב

¹¹¹ , דאפשר דשימה כל שהוא או דומיא דנתינה דהוא כזית, על כן פסולה מספק, ובודאי אינו לוקה מספק (מנחות נט ע"ב ועיין מנחת הינוך שם)

¹¹² דכתיב (ויקרא ה', י"א) "עליה" עד דאיכא שיעורא, ופשוט דג"כ אינו לוקה דאינו עובר כלל, ואפשר איסורא איכא כמו חצי שיעור. מנחת הינוך שם אות ד ואות ז

¹¹³ שם הי"ג

¹¹⁴ ככל חצי שיעור שאסור מן התורה כמש"כ במשנה למלך שבת פי"ח ועיין בפמ"ג או"ח (פתיחה כוללת חלק א' אות ה') וכן עיין אבני נזר יו"ד סי' שיג אות ה

¹¹⁵ עיין דגול מרבבה או"ח סימן תמ"ב (למגן אברהם סק"י) בדבר שאינו איסור אכילה אין שייך למימר חצי שיעור אסור מן התורה וכתב שם דעכ"פ אסור מדרבנן, וכן בערוך לגר כריתות ז ע"א ד"ה לא איתחיל ובשורת חכם צבי סי' פ"ו סוד"ה ומוזה תמה ובשאג"א סי' פ"א בסופו משמע שאין בו איסור כלל וכן משמע בשורת הרשב"א ח"א תל"ט ועיין בערוך טעם שער התערובת דין ב' פ"ט ובשורת אחיעזר יו"ד ח"ב סי' כ"א ד"ה ומה בסופו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ו"א¹¹⁶ שאסור מדאורייתא ליתן פחות מכזית מדין חצי שיעור וי"א שאין איסור¹¹⁷.
אם נתן חצי כזית וחזר ונתן חצי כזית אפילו שהיה בין הנתינות זמן מרובה, מצטרף לכזית ללקות עליו¹¹⁸.
ואם אחד נתן חצי כזית ובא אדם אחר ונתן חצי כזית אע"פ שהמנחה פסולה אינם לוקים¹¹⁹.
אם נתן חצי כזית לבונה ואחרי זה ליקט החצי כזית, וחזר ונתן עוד חצי כזית יש להסתפק אם לוקה¹²⁰ וי"א שאינו לוקה¹²¹.
נתן על חצי כזית מן המנחה ולאחר זמן נתן על עוד חצי כזית מצטרפים הכזיתים אחד לשני ולוקה¹²².
ואם אחד נתן על חצי כזית ובא אדם אחר ונתן על חצי כזית אע"פ שהמנחה פסולה אינם לוקים¹²³.

¹¹⁶ וכדלעיל גבי שמן מחלוקת האחרונים אם חצי שיעור אסור מן התורה באיסורים שאינם איסורי אכילה אמנם עיי"ש לדגול מרבבה עכ"פ איכא איסור דרבנן אף בהצני שיעור

¹¹⁷ מנחת חינוך מצוה קבו אות ז

¹¹⁸ כיון דלאו איסורי מאכלות ניהו מצטרף ביותר מכדי אכילת פרס (מנחת חינוך שם)

¹¹⁹ דהלאו קאי על האיש וצריך שיעור שלם, מנחת חינוך שם אות ז

¹²⁰ כיון דגזירת הכתוב דלא יתן כזית לבונה א"כ עבר אף שהחצי כזית הראשון לא היה בשעה שנתן השני, או דילמא דצריך שיהא הכזית בבת אחת, ודונמא לזה מצינו במאכלות אסורות דאכל חצי כזית והקיא (עיי"ן חולין ק"ג ע"ב). ובפרי מגדים בפתיחה להלכות שבת (ד"ה נסתפקתי אם) חקר גבי שבת כהאי גונא אם לא היה החצי שיעור הראשון בעולם כשעשה חצי שיעור השני עיי"ש, הכא נמי אני מסופק אפשר דחייב בכל ענין כיון דהיה כזית, או דילמא כזית בבת אחת בעינן היינו שיהיה כל הזית מונח, וצ"ע (מנחת חינוך שם אות ז)

¹²¹ לפי מש"כ בשם וישפה ובאור שמח כשעשה חצי שיעור השני עיי"ש, הכא נמי אני מסופק אפשר דחייב בכל ענין כיון דהיה כזית, או דילמא כזית בבת אחת בעינן היינו שיהיה כל הזית מונח, וצ"ע (מנחת חינוך שם אות ז)
בשעת ההקרבה אין כזית א"כ אינו לוקה ועיי"ן בחי' הגרמי' על מסכת מנחות נט ע"ב שכתב "והנה בספרי משמע דחייב על נתינה לחוד ולא בעינן דוקא הקרבה דאיתא התם (בפרשת נשא פסקא ח') מגיד שאם נתן עליה שמן ולבונה עובר בל"ת וכו' אמרת על שמן יהיה עובר שאין יכול לחזור וללקט על לבונה לא יהיה עובר שיכול לחזור וללקט ת"ל לא ישום עליה שמן ולא יתן עליה לבונה מגיד שאם נתן עליה שמן ולבונה עובר בל"ת, ע"כ, והנה אם נימא דלא נתחייב כי אם דוקא על הקטרה א"כ משקטיר אינו יכול ללקט גם בלבונה, וע"כ משמע דחייב הוא על הנתינה לחוד ומשו"ה הו"א דלא מיחייב בנתן לבונה משום דיכול ללקט וצ"ע, ואפשר דתרתו בעינן הנתינה וההקרבה וכל שמקריב מהחייב גם על הנתינה (ומשו"ה כבר מהני הסברא דלא יתחייב על נתינת לבונה משום דכיון דיכול לחזור וללקט ע"כ לא יתחייב גם בהקטיר כיון דהנתינה אינה מחייבת

¹²² דלא שייך בכדי אכילת פרס כיון דלאו איסורי אכילה הם מצטרף אף ביותר. מנחת חינוך שם

¹²³ דהלאו קאי על האיש וצריך שיעור שלם, מנחת חינוך שם אות ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

